

Seat No. : _____

AF-118

April-2023

B.A., Sem.-VI

CC-315 : Sanskrit

(EA : निबंधलेखन)

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

सूचनाओ : (1) બધા પ્રશ્નોના સમાન ગુણ છે.

Instruction : All Questions carry equal marks.

(2) પ્રશ્નની જમણી બાજુએ માર્ક્સ દર્શાવેલ છે.

Right side of the question indicates marks.

1. વેદાંતદર્શન પ્રમાણે પ્રત્યક્ષ અને અનુમાન પ્રમાણ સમજાવો. 14
અથવા
વૈશેષિકદર્શન અનુસાર પ્રમાણની ચર્ચા કરો. 14
2. ભાગવતપુરાણ સ્કંધ-9ના વિષયવસ્તુનું નિરૂપણ કરો. 14
અથવા
ભાગવતપુરાણમાં નિરૂપિત નીતિવિષયક ઉપદેશ સમજાવો. 14
3. કાલિદાસના નાટકોની નાયિકાઓની વિશેષતાઓ સમજાવો. 14
અથવા
ભવભૂતિના નાટકોમાં આવતા નાયકોની લાક્ષણિકતાઓ સમજાવો. 14
4. વૈદિક દેવતા અગ્નિ અને ઈન્દ્રનું સ્વરૂપ વિસ્તારથી સમજાવો. 14
અથવા
વૈદિક દેવતા વિષણુ અને વરુણના સ્વરૂપની સમીક્ષા કરો. 14

5. નીચેના પ્રશ્નોના યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ આપો : (કોઈપણ સાત)

14

- (1) બૌદ્ધદર્શન _____ પ્રમાણમાં માને છે.
(2, 5, 7)
- (2) ન્યાયદર્શન _____ પ્રમાણને સ્વીકારતું નથી.
(અર્થાપત્તિ, પ્રત્યક્ષ, ઉપમાન)
- (3) ભાગવતપુરાણના 9મા સ્કંધમાં _____ અવતારનું મહત્ત્વ છે.
(કૃષ્ણ:, શિવ:, બ્રહ્મા:)
- (4) ભાગવતપુરાણમાં _____ માર્ગનું મહત્ત્વ છે.
(ધનમાર્ગ, રાજ્યપ્રાપ્તિ, ભક્તિમાર્ગ)
- (5) માલવિકાગ્નિમિત્રમાં _____ નાયક છે.
(ઉદયન, અગ્નિમિત્ર, યૌગન્ધરાયણ)
- (6) વિક્રમોર્વશીયમ્ નાટકમાં _____ નું નામ વિક્રમ છે.
(પુરુવા, દુષ્યન્ત, વાસુદેવ)
- (7) ભવભૂતિના _____ નાટકમાં નાયક તરીકે 'રામ' છે.
(મહાવીરચરિત, માલતિમાધવ, બાલચરિત)
- (8) ભવભૂતિ રચિત _____ નાટક છે.
(પશ્ચરાત્રમ્, ઉત્તરરામચરિત, સ્વપ્નવાસવદત્તમ્)
- (9) ઈન્દ્રનું મુખ્ય આયુધ _____ છે.
(ગદા, પરશુ, વજ્ર)
- (10) અગ્નિ માટે વેદમાં _____ શબ્દ પણ વપરાયો છે.
(કવિક્રતુ:, શક્ર:, વરુણ)
- (11) ઈન્દ્ર એ _____ અસુરનો વધ કર્યો હતો.
(વૃત્ર, રાવણ, કંસ)
- (12) વરુણ _____ ના પ્રધાન દેવ છે.
(જલ, પૃથ્વી, વાયુ)

AF-118

April-2023

B.A., Sem.-VI

CC-315 : Sanskrit

(EB : संस्कृतभाषा तथा व्याकरणप्रावीण्य)

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) सन्धिनी व्याख्या आपी सन्धिना प्रकारो विशे सोदाहरण नोध लभो. 8

Define सन्धि and write a note on types of सन्धि.

अथवा/OR

अच् सन्धिना नियमो अने उदाहरणोने विस्तारथी समझवो. 8

Explain in detail the rules and examples of अच् सन्धि.

- (B) (1) संधि करो : (गभे ते त्रण) 3

Form the सन्धि : (any three)

(1) जन + औषधि: =

(2) प्रति + एक: =

(3) सद् + मति: =

(4) अन्तर् + राष्ट्रिय: =

(5) तौ + अपि =

(6) माले + इमे =

- (2) संधि छोडो : (गभे ते त्रण) 3

Dissolve the सन्धि : (any three)

(1) दयार्णव:

(2) देवर्षि:

(3) इत्याह

(4) सोऽहम्

(5) भगवल्लीला

(6) हरिश्चरति

2. (A) नीचेनाभांथी कोर्षपाणु भे नाभोना प्रथमाथी संजोधन सुधी इपो लणो :

8

Write the first to last Grammatical forms of any **two** of the following Names :

- (1) लता
- (2) हरि
- (3) पितृ
- (4) राम

(B) सूयना प्रभाणे करो : (गभे ते छ)

6

Do as directed : (any **six**)

(1) हरि: _____ अधिवसति ।

(वैकुण्ठः, वैकुण्ठे, वैकुण्ठम् – आली जय्या पूरो./Fill in the blank.)

(2) _____ नमः ।

(हरेः, हरये, हरौ – आली जय्या पूरो./Fill in the blank.)

(3) नद्या, नदीभ्याम्, _____ ।

(नदीभिः, नदीभ्यः, नदीः – आली जय्या पूरो./Fill in the Blank.)

(4) मातृ शब्द षष्ठी एकवचनना इपो लणो. / Write the Grammatical forms of मातृ षष्ठी एकवचन.

(5) सीता _____ सह वनं गच्छति ।

(रामम्, रामात्, रामाय – आली जय्या पूरो./Fill in the blank.)

(6) अस्मद् सर्वनाम तृतीया एकवचनम्ना इपो लणो. / Write the Grammatical forms of अस्मद् तृतीया एकवचनम्.

(7) भानो: _____ भानुभ्यः ।

(भानौ, भानुभ्याम्, भानू – आली जय्या पूरो./Fill in the blank.)

(8) पुष्पम् प्रथमा बहुवचनम्ना इपो लणो. / (Write the Grammatical form.)

(9) रमा सप्तमी एकवचनम्ना इपो लणो. / (Write the Grammatical form.)

(10) युष्मद् षष्ठी बहुवचनम्ना इपो लणो. / (Write the Grammatical form.)

3. (A) नीयेनाभांथी कोर्षपाण त्रण धातुओना इपो लओो : 8
Write the Grammatical forms of any **three** of the following verbs :
- (1) पठ् लृटलकार – भविष्यत्कालः
 - (2) गम् लङ्लकारः – भूतकालः
 - (3) हस् लटलकारः – वर्तमानकालः
 - (4) त्यज् लोटलकारः – आज्ञार्थकः
 - (5) भू विधिलिङ् – विध्यर्थः
- (B) सूयना प्रभाणे करो : (गमे ते छ) 6
Do as directed : (any **six**)
- (1) नीयेनी धातुओना संअधक भूतकृदंतना इपो लओो. (गम्, उप+विश्)
 - (2) नीयेनी धातुओना डेत्यर्थ कृदंतना इपो लओो. (कृ, चुर)
 - (3) अहं शिक्षकः अस्ति ।
(वाक्य सुधारीने लओो./ Correct & rewrite sentence)
 - (4) पा धातुः लृट् लकारः अन्यपुरुषः एकवचनना इपो लओो. / Write the Grammatical forms of पा धातुः लृट् लकारः अन्यपुरुषः एकवचनम्.
 - (5) रमा पत्रं _____ ।
(लिखति, लिखसि, लिखामि – आली जय्या पूरो./Fill in the blank.)
 - (6) जनाः ईश्वरं _____ ।
(नमस्करोमि, नमस्कुर्मः, नमस्कुर्वन्ति – आली जय्या पूरो./Fill in the blank.)
 - (7) ददाति, दत्तः, _____ ।
(ददन्ति, ददति, ददान्ति – आली जय्या पूरो./Fill in the blank.)
 - (8) कृ धातुः लट् लकारः उत्तमपुरुष बहुवचनम्ना इपो लओो.
(Write the Grammatical form.)
 - (9) भू धातुः लङ् लकार अन्यपुरुष एकवचनम्ना इपो लओो.
(Write the Grammatical form.)
 - (10) भवान् फलानि _____ ।
(खादतु, खादन्तु, खादामि – आली जय्या पूरो./Fill in the blank.)
4. (A) पाणिनीय शिक्षा नामक ग्रंथनुं महत्त्व समजावी तेमां वर्णित विषयोनी यर्या करो. 8
Explain the importance of पाणिनीय शिक्षा and discuss the topics described in it.
अथवा/OR
पाणिनीय शिक्षामां वर्णित उत्तम अने अधम पाठको विशे विस्तार साथे नोध लओो. 8
Write a note with detail on the Uttam and Adham Pathak described in the पाणिनीय शिक्षा.
- (B) टूंकनोध लओो : (गमे ते अेक) 6
Write a short note : (any **one**)
- (1) वर्णानामुच्चारणस्थानानि
 - (2) वेदाङ्गानि

5. सूयना प्रभाषे करो : (गभे ते सात)

14

Do as directed : (any seven)

(1) बालकः विद्यालयं गच्छति ।

(आ वाक्यने लूट लकारमां लभो. /Change into Future Tense.)

(2) रामः ग्रन्थं पठति ।

(कर्मणि प्रयोग करो. /Change into Passive Voice.)

(3) नगरनी यारे बाणु सुंदर वनो छे.

(आ वाक्यनो अनुवाद करो. /Translate in Sanskrit.)

(4) वर्षा ऋतुमां मोर नाये छे.

(आ वाक्यनो अनुवाद करो. /Translate in Sanskrit.)

(5) भीमः दुर्योधनस्य क्रुध्यति ।

(वाक्यने सुधारो. /Correct the Sentence.)

(6) वयं संस्कृतं वदन्ति ।

(वाक्यने सुधारो. /Correct the Sentence.)

(7) बालकः _____ जलं पिबति ।

(भाली जय्यामां चषक शब्दनो प्रयोग करो. /Fill in the blank with Appropriate Form of चषक.)

(8) मम _____ श्रद्धा अस्ति ।

(भाली जय्यामां गुरु शब्दनो प्रयोग करो. /Fill in the Blank with Appropriate Form of गुरु.)

(9) शिष्यः प्रश्नं _____ आनन्दम् अनुभवति ।

(प्रच्छ् धातुः संबंधक भूतकृदंत /Past participle)

(10) अहं संस्कृतं _____ इच्छामि ।

(पठ् धातुः हेत्वर्थ कृदन्त /Infinitive Participle)

(11) _____ मोदकं रोचते ।

(अस्मद् चतुर्थी एकवचनम्नो प्रयोग करो. /Fill in the blank with Appropriate Form of अस्मद्.)

(12) अहं चित्रम् _____ ।

(दृश् धातुः लट् लकारः नो प्रयोग करो. /Fill in the blank with Appropriate Form.)

AF-118

April-2023

B.A., Sem.-VI

CC-315 : Sanskrit
(EC : Computer Kala)

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચનાઓ : (1) દરેક પ્રશ્નના ગુણ પ્રશ્નની સામે લખેલા છે.
(2) ઉત્તરવહીમાં જે પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો તેનો જ પ્રશ્ન ક્રમાંક લખશો.

1. નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો : 14

- (1) કોમ્પ્યુટરનો પરિચય આપી તેના કોઈ પ્રમુખ પાંચ અંગોનો પરિચય આપો.
(2) કોઈપણ કોમ્પ્યુટરમાં સંસ્કૃત ભાષા એડ કરવાની અને ટાઈપિંગની પદ્ધતિ જણાવો.

અથવા

નીચેનામાંથી કોઈ ચારનો ટૂંકમાં પરિચય આપો : 14

- (1) ડેક્સટોપ સ્ક્રીન પરિચય
(2) સ્ટાર્ટ મેનુબાર
(3) M.S. Word સ્ક્રીન પરિચય
(4) ડોક્યુમેન્ટ ફોલ્ડર
(5) M.S. Wordનો File મેનુબાર
(6) એક્સટર્નલ સ્ટોરેજ

2. નીચેનામાંથી કોઈ ત્રણ વિશે ટૂંકનોંધ લખો : 14

- (1) પાવર પોઈન્ટ પ્રજેન્ટેશન બનાવવાની રીત
(2) પાવર પોઈન્ટમાં વિવિધ ચાર્ટનાં ઉપયોગ
(3) પાવર પોઈન્ટ પ્રજેન્ટેશનમાં એનીમેશનની ઉપયોગિતા
(4) પાવર પોઈન્ટ પ્રજેન્ટેશનની ઉપયોગિતા
(5) પાવર પોઈન્ટ પ્રજેન્ટેશનમાં સ્લાઈડ શોની આવશ્યકતા અને મુખ્ય લાભ
(6) પાવર પોઈન્ટ પ્રજેન્ટેશનમાં પિક્ચર (ફોટો) એડ કરવાની પદ્ધતિ

3. નીચેનામાંથી કોઈ પાંચ પ્રશ્નોનાં જવાબ ટૂંકમાં આપો : 14
- (1) વર્તમાન શિક્ષણમાં Internetની અનિવાર્યતા સમજાવો.
 - (2) સંસ્કૃતની કોઈ બે વેબસાઈટનાં નામ લખી તેની ઉપયોગિતા સમજાવો.
 - (3) સંસ્કૃત વિકીપીડિઆનો પરિચય આપો.
 - (4) Passwordની ઉપયોગિતા અને અનિવાર્યતા.
 - (5) ડોમેન શું છે ?
 - (6) સર્ચ ઈંજન શું છે ?
 - (7) E-mail આઈડી બનાવવાના સ્ટેપ લખો.
 - (8) E-mail ઓપન કરવાની પદ્ધતિ જણાવો.
 - (9) OTP કઈ રીતે પ્રાપ્ત થાય છે ?
4. નીચેનામાંથી કોઈ બે પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો : 14
- (1) MS Excelનો પરિચય આપી કાર્યો સમજાવો.
 - (2) MS Excelમાં ગ્રંથસૂચી અથવા માર્કશીટ બનાવવાની પદ્ધતિ લખી તેના લાભો લખો.
 - (3) MS Excelના મેનુબારનો પરિચય આપો.
 - (4) MS Excelમાં ડિક્શનરી બનાવવાનું સરળ છે તે સમજાવો.
5. (A) નીચેનામાંથી કોઈ ચાર ખાલી જગ્યાઓ સામે આપેલાં યોગ્ય વિકલ્પથી પૂરો : 8
- (1) M.S. Wordમાં નવું પેજ ઉમેરવા _____ નો પ્રયોગ કરશો. (Enter, Ctrl+N, Shift)
 - (2) PPTમાં નવું ડોક્યુમેન્ટ _____ નામે ઓપન થાય છે. (Presentation, Document, Slide)
 - (3) PPTમાં નવો Text Box ઉમેરવા _____ મેનુમાં જશો. (Insert, File, Home)
 - (4) વર્ડ ડોક્યુમેન્ટમાં “ટેબલ” _____ મેનુમાં જઈને ઉમેરાશે. (Insert, Edit, Table)
 - (5) પ્રિન્ટ માટે શોર્ટકટ કી _____ છે. (Ctrl + V, Ctrl + P, Ctrl + S)
 - (6) ફોન્ટ અને તેની સાઈઝ બદલવા _____ મેનુમાં જશો. (Insert, File, Home)
 - (7) એક્સલની વર્કશીટમાં _____ કોલમ હોય છે. (65536, 256, 56536)
 - (8) રિપ્લેસ માટે શોર્ટકટ કી _____ છે. (Ctrl + H, Ctrl + P, Ctrl + S)
- (B) નીચેનામાંથી કોઈ ત્રણના જોડકાં જોડો : 6
(1) Ctrl + V	(a) Don't share
(2) First page of website	(b) Ctrl + Z
(3) Undo typing	(c) Paste
(4) Sanskrit Wikipedia	(d) Home Page
(5) External storage	(e) Website
(6) Password	(f) Pen drive